

MEMÒRIA DE LA SINDICATURA DE GREUGES

Període 1 d'octubre de 2020 – 31 d'agost de 2021

Índex

1. PRESENTACIÓ	3
2. ACTUACIONS DE LA SINDICATURA DE GREUGES	4
2.1. <i>Aspectes generals</i>	4
2.2. <i>Actuacions</i>	5
3. ACTIVITAT INSTITUCIONAL	6
3.1. <i>Conferència Estatal de Defensores Universitaris (CEDU).</i>	6
3.1.1. Reunions plenàries	6
3.1.2. Temes tractats	7
3.2. <i>Activitats amb síndics de greuges i defensors universitaris de la Xarxa Vives d'Universitats</i>	7
3.3. <i>Xarxa de l'Ombudsman de Catalunya</i>	7
4. CONCLUSIONS I RECOMANACIONS	9
5. AGRAÏMENTS	10
6. ANNEX	11

1. PRESENTACIÓ

Aquesta memòria respon a l'article 29.4 d) de les Normes d'organització i funcionament de la Universitat Ramon Llull, on es diu que "*Són funcions del síndic o síndica de greuges: (...) Presentar a la Junta de Govern un informe anual sobre el funcionament de la Universitat en el seu àmbit de competència.*"

Així, doncs, en aquesta memòria es reflecteix la gestió realitzada durant l'any acadèmic 2020-2021, que correspon al primer curs de la meva Sindicatura.

La memòria recull les dades principals de les actuacions desenvolupades per la Sindicatura de Greuges de la Universitat, la relació de casos atesos i també informa sobre l'activitat institucional mantinguda. En el període considerat s'han rebut un total de dotze queixes, una de les quals encara està en tràmit. També s'han dut a terme altres activitats en el si de diferents associacions de sindicatures de greuges i *defensores universitarios* d'àmbit estatal, de la Xarxa Vives d'Universitats, i de Catalunya.

El curs 2020-2021, no cal dir-ho, ha estat marcat clarament per la pandèmia de Covid-19. Aquest context ha comportat que les actuacions de la Sindicatura de Greuges hagin estat eminentment per mitjans digitals i, eventualment, també de manera presencial quan ha estat possible. Ordinàriament la meua presència al rectorat de la Universitat ha estat d'almenys un dia a la setmana.

Lluís Comellas Riera

Síndic de greuges

2. ACTUACIONS DE LA SINDICATURA DE GREUGES

2.1. Aspectes generals

En prendre possessió del càrrec, i amb el suport del departament de TIC del Rectorat, es va actualitzar la informació sobre la Sindicatura de Greuges que figurava a la Web de la Universitat. També es va activar el formulari informàtic de contacte i presentació de queixes al síndic. Tota aquesta informació es pot veure a: <https://www.url.edu/ca/comunitat-universitaria/sindicatura-de-greuges>.

Naturalment la Sindicatura admet qualsevol sistema de contacte (visita personal, telèfon, correu...) però de manera ordinària es demana que s'empleni i s'envii via web el corresponent formulari de queixa. Es pot consultar a: <https://www.url.edu/ca/comunitat-universitaria/sindicatura-de-greuges/presentacio-de-queixes>. D'aquesta manera queda recollida, de manera ordenada, completa i homogènia, tota la informació inicial de cada petició.

Un cop revisada la petició o queixa, es comunica ràpidament a la persona que l'ha presentat si s'accepta o no la seva sol·licitud. Durant el curs 2020-2021 s'han acceptat per al seu estudi tots els dotze casos rebuts. Quan la petició afecta un dels centres de la URL, la Sindicatura contacta amb el degà/ana o càrrec equivalent que és l'interlocutor ordinari fins al tancament del cas. En una de les institucions federades de la URL existeix la figura del defensor universitari, que exerceix funcions similars a la del síndic de greuges; en aquesta institució, doncs, és la figura de contacte preferent quan hi ha evidències que està al corrent del cas que s'ha de tractar.

Finalment, un cop estudiat el cas, en la majoria de les ocasions el síndic redacta un informe/resolució que s'entrega a la persona que ha presentat la queixa, tot indicant-li que pot fer-ne ús davant de qui estimi convenient. De la mateixa manera, el síndic comunica al centre de la Universitat al qual pertany la persona que ha presentat la queixa que la Sindicatura dona per tancat el cas i alhora facilita aquells aspectes que poden ser rellevants per al centre.

Voldria destacar aquí que, dels dotze casos que he tractat en aquest exercici, sis m'han arribat de manera indirecta; és a dir, després que les persones afectades haguessin presentat la seva queixa a altres entitats/organismes que els han indicat la conveniència d'adreçar-se a la Sindicatura de la Universitat. Concretament, això ha estat així per part de la Sindicatura de Greuges de Catalunya, els Mossos d'Esquadra, l'ambaixada espanyola en un país europeu i advocats que han assessorat les persones afectades. Una altra queixa va arribar directament a la Sindicatura a través de l'Oficina Municipal d'Informació al Consumidor de l'ajuntament d'un municipi català.

2.2. Actuacions

Com s'ha indicat anteriorment, durant el curs 2020-2021 s'han rebut un total de dotze queixes, el resum de les quals es pot veure a l'[Annex](#).

Dels dotze casos, deu corresponen a alumnes o a exalumnes (tres dones i set homes) i dos a personal docent i investigador (totes dues són dones).

Pel que fa als deu temes presentats per l'alumnat, tres són per disconformitat amb les avaluacions en alguna assignatura, tres estan relacionats amb pagaments de taxes que consideren incorrectes, un amb la baixa de la facultat per no assolir els requisits acadèmics exigits, un per considerar que no eren prou coneguts els criteris de prioritització per a un ajut, un per disconformitat amb el procediment que se li havia proposat per convalidar un títol privat (anterior a la creació de la URL) a un títol oficial, i un més referent a la propietat intel·lectual sobre un treball realitzat quan era alumne (encara en estudi per la Sindicatura).

Els dos casos presentats pel PDI corresponen a peticions de mediació per part del síndic de greuges en un tema d'acomiadament laboral.

3. ACTIVITAT INSTITUCIONAL

En aquest apartat es mostren les activitats en què ha participat la Sindicatura de Greuges de la Universitat.

3.1. Conferencia Estatal de Defensores Universitarios (CEDU).

La Conferencia Estatal de Defensores és una associació, legalment constituïda, que agrupa en l'actualitat 70 defensors universitaris (síndics de greuges o equivalents). Com es recull en els estatuts de la CEDU, les seves finalitats són:

“a) Fomentar la promoción de cuantas actividades afecten a la gestión y desarrollo de la institución de la Defensoría Universitaria así como estimular la cooperación entre ellos y con instituciones análogas tanto de ámbito nacional como internacional.

b) Intercambiar información, promover análisis, informes y recomendaciones que redunden no solo en una mayor y más eficaz cooperación con las Administraciones Publicas, sino principalmente en una mayor calidad de la Universidad.

c) Promover la celebración de los Encuentros estatales, coordinándose con la institución organizadora”.

La CEDU té la pàgina web: <https://cedu.es>. També edita la revista Rued@, de periodicitat anual, de difusió d'informació i notícies sobre els Defensors Universitaris a Espanya. Els números publicats es poden consultar a: <https://cedu.es/revista-rued/>.

En aquest primer any de la meva participació en la CEDU m'ha semblat que desenvolupa una alta, diversa i interessant activitat, en la qual aquesta Sindicatura ha procurat participar.

3.1.1. Reunions plenàries

La reunió anual va tenir lloc, en format virtual, el dia 6 de novembre del 2020, organitzada per la Universitat de Valladolid.

El dia 7 de maig del 2022 es va celebrar una reunió monogràfica sobre “*Docencia en línea y protección de datos: la garantía de los derechos de la comunidad universitaria*”. (<https://cedu.es/webinario-docencia-en-linea-y-proteccion-de-datos-2/>).

El dia 11 de juny del 2021 es va reunir l'Asamblea General extraordinària de la Conferencia Estatal de Defensores Universitarios per tractar els temes:

- Análisis del Anteproyecto de Ley de convivencia universitaria.
- Propuesta y aprobación, en su caso, de las acciones a realizar en relación con el Anteproyecto de Ley de convivencia universitaria.

3.1.2. Temes tractats

Durant el curs, i a través de la llista de distribució de correu electrònic de tots els síndics de la CEDU, s'han plantejat i compartit opinions sobre diversos temes. Així, han resultat especialment interessants les següents qüestions:

- Projecte de Llei de convivència universitària. Des de la CEDU es va elaborar un document d'al·legacions al projecte de Llei que vaig fer arribar a la Secretaria General de la Universitat i a l'Assessoria Jurídica del Rectorat.
- Procediments per a l'anul·lació d'exàmens
- Sobre la pròrroga dels contractes predoctorals arran de la pandèmia.
- Sobre la conveniència que les sindicatures puguin formar part de tribunals de TFG, TFM o de tesis doctorals.
- Sobre si resulta correcte el mètode d'avaluació normatiu (campana de Gauss)
- Sobre l'existència del Codi d'Ètica a les universitats
- Sobre la legalitat d'obligar l'alumnat a tenir obertes les càmeres dels ordinadors durant les classes presencials.

3.2. Activitats amb síndics de greuges i defensors universitaris de la Xarxa Vives d'Universitats

El dia 8 de juliol del 2020 va tenir lloc, de manera virtual, la trobada anual dels síndics de greuges de les universitats membres de la Xarxa Vives, on es van tractar els temes següents:

- Els efectes de la pandèmia en la docència i la recerca del professorat universitari
- Adaptació de la docència i l'avaluació a conseqüència de la COVID. UV
- Excepcionalitats d'admetre situacions fora de la normativa estricta de la Universitat o Centres. Experiències.
- Traslats d'expedients.
- Còpia, plagi i l'intent d'obtenir un millor resultat acadèmic fent servir qualsevol mitjà il·lícit.
- L'afectació que l'educació no presencial ha tingut en els drets dels alumnes.
- Obligatorietat de lliurar una de còpia d'examen als estudiants (moment i condicions).
- Nova legislació universitària.
- Criteris/normativa per a l'assignació docent.
- Relació de la sindicatura de les universitats amb el Síndic del de Greuges de l'Autonomia.
- Avantprojecte de Llei de Convivència Universitària.

3.3. Xarxa de l'Ombudsman de Catalunya

La Xarxa de l'Ombudsman de Catalunya (<https://www.sindic.cat/ca/page.asp?id=53&ui=4891>) és una plataforma impulsada pel síndic de greuges de Catalunya per donar veu i coordinar la seva tasca amb la resta de defensors de tots els sectors en els quals hi ha la figura de l'ombudsman: síndics locals, defensors universitaris i empreses que presten serveis d'interès general, amb la finalitat d'aprofitar sinergies.

El dia 13 de maig del 2021 la Xarxa de l'Ombudsman de Catalunya va organitzar una trobada telemàtica amb el títol: "La fragilitat del sistema de drets: el paper de l'Ombudsman en el marc de la pandèmia de la COVID-19". L'objectiu de la jornada era fer una reflexió per part de les institucions de la Xarxa de l'Ombudsman de Catalunya sobre el seu rol en aquesta crisi i sobre la contribució a la solució dels reptes que es plantegen en matèria de drets. El programa de la jornada va ser:

- 12.15 h Ponència marc
- “El dret a la salut en el context de la crisi de la COVID-19: perspectives per a Catalunya”, Josep Maria Argimon, secretari de Salut Pública de Catalunya
- 12.45 h Taula rodona. El paper dels defensors en la crisi de la COVID-19
- “Desatencions ciutadanes durant la pandèmia”, Isabel Marqués, síndica municipal de Terrassa
- “L’impacte de la COVID-19 en l’àmbit universitari”, Lluís Caballol, síndic de la Universitat de Barcelona
- “Aigua i drets en el context de la pandèmia”, Montserrat Solé, customer counsel d’Agbar
- “Les llibertats públiques i l’estat d’alarma”, Jaume Saura, adjunt general al Síndic de Greuges de Catalunya
- 13.45 h Debat

4. CONCLUSIONS I RECOMANACIONS

- a) En primer lloc voldria agrair de nou la confiança que em van fer, ara fa poc més d'un any, els òrgans de govern de la Universitat en nomenar-me com a síndic de greuges de la Universitat.
- b) El nombre de casos que s'han presentat durant aquest curs, un total de dotze, així com les altres responsabilitats que es deriven del càrrec de síndic, ha estat assumible i assumit per l'actual estructura de la Sindicatura de Greuges.
- c) El nombre de casos tractats durant aquest curs (en la mitjana dels vuit cursos anteriors), és clarament inferior al que es tracten en universitats públiques de mida referible a la nostra universitat. En efecte, el nombre de casos per curs en aquestes universitats acostuma a ser d'alguns centenars i, per tal d'atendre un nombre tan elevat de casos, acostuma a haver-hi síndics adjunts i personal d'oficina. En les universitats privades, si bé el nombre de casos que es presenten a les sindicatures de greuges no sembla ser tan alt, sí que ho és en comparació a la URL.
- d) El baix nombre de casos que arriba a la Sindicatura de Greuges de la nostra universitat em fa plantejar quina pot ser-ne la causa. Sens dubte, pot ser un conjunt de factors. Alguns que considero són:
 - L'atenció personalitzada i propra que reben els membres de la nostra comunitat per part de les autoritats acadèmiques i laborals dels centres i institucions federades. Això faria que el nombre de conflictes sigui menor i que, quan sorgeixin, es resolguin de manera ràpida i satisfactòria.
 - Que aquells casos que no es resolguin de manera satisfactòria per la persona afectada en el seu centre o institució federada no siguin vehiculats a la Sindicatura de la Universitat. Això pot ser o bé pel temor que presentar-lo a una instància externa al mateix centre no sigui una manera adequada de millorar la situació, o bé també pel desconeixement de l'existència de la Sindicatura de la Universitat per part dels diferents col·lectius de la URL.
- e) És poc coneguda per la comunitat de la URL l'existència de la Sindicatura de Greuges i la seva funció de vetllar pels drets i les llibertats de l'alumnat, del professorat, del personal investigador i del personal d'administració i serveis davant les actuacions dels diferents òrgans i serveis universitaris en el marc de les Normes d'organització i funcionament de la Universitat Ramon Llull. Això queda constatat pel propi origen dels casos tractats (vegeu [apartat 2.1](#)), i per la meua relació amb persones de tots els estaments. Penso que això hauria de ser un tema a considerar per part de les autoritats de la Universitat.

5. AGRAÏMENTS

Vull manifestar el meu agraïment al personal del rectorat de la URL que, d'una manera o altra, m'han ajudat en la meva tasca com a síndic de greuges: al Servei Jurídic, al Gabinet del rector, a la Secretaria General, als diferents vicerectorats, al Servei de Dades i Informació, a Informàtica, i a l'Elisenda Baijet. També vull agrair a les autoritats del rectorat, de les institucions federades i dels centres de la URL el fet que sempre han respost de manera diligent i amable als meus requeriments d'informació. Finalment, vull mencionar de manera explícita a la Dra. Rosa Ma. Boixareu, anterior síndica de greuges de la Universitat, per la seva amabilitat i suport en el traspàs del càrrec. A totes i a tots, moltes gràcies.

6. ANNEX

Nº	Col·lectiu	Tipus	Gènere	Assumpte	Situació per part de la Sindicatura	Comentaris
1	Alumnat	Queixa	F	Baixa acadèmica	Resolt	
2	Alumnat	Queixa	M	Qualificació final d'una assignatura	Resolt	
3	Alumnat	Queixa	M	Reconeixement de crèdits per participació en activitats esportives i pagament dels crèdits corresponents.	Resolt	Escrit adreçat al rector sobre alguns aspectes derivat d'aquesta actuació.
4	Alumnat	Queixa	M	Criteris de valoració per a la prioritització dels ajut FI	Resolt	Recomanació al Vicerectorat perquè es facin més transparents els criteris de prioritització.
5	PDI	Mediació	F	Acomiadament	Resolt	Subjudice
6	PDI	Mediació	F	Acomiadament	Resolt	
7	Alumnat	Queixa	F	Obtenció de títol d'un curs de postgrau sense abonar-ne el cost.	Resolt	
8	Alumnat	Mediació	M	Habilitació d'un procediment per a l'obtenció d'un títol oficial a partir d'un títol privat anterior a la creació de la URL.	Resolt	
9	Alumnat	Queixa	M	Retorn dels diners de la preinscripció a un curs al qual, finalment no va poder assistir.	Resolt	
10	Alumnat	Queixa	M	Reconsideració de la qualificació en una assignatura.	Resolt	
11	Alumnat	Queixa	F	Reconsideració del termini d'entrega de treballs amb valor avaluatiu i qualificació en una assignatura.	Resolt	
12	Alumnat	Queixa	M	Propietat intel·lectual	En tràmit	